

SLOVENSKI NAROD

UREJENSTVO IN UPRAVLJANJE: LJUBLJANA, KRAJČEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izdaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 30.— Din., v inostranstvu 35.— Din.
IZKLUČNO SASTOPSTVO na oglaševanje: KRAJČEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — UNICA RAPPRESENTANTE per le inserzioni del Regno d'Italia e dell'estero è L'UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Izkrcanje italijanskih čet na Kreti

V tesnem sodelovanju vojske, letalstva in mornarice se operacije uspešno nadaljujejo — Sovražniku so bile prizadejane zopet hude izgube — Nov velik uspeh letalskih sil

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je 29. maja objavil naslednje 358. vojno poročilo:

Včeraj so se naše čete izkrcale na otoku Kreti, da bi tam sodelovale z nemškimi vojnimi silami. Skupine naših bombnikov in torpednih letal so na Sredozemskem morju ponovno napadle formacije sovražnega brodovja. S torpedi z naših letal so bile zadete tri angleške križarke. Neka nadaljnja križarka je bila zadeta od bomb. V severni Afriki so bili sovražni napadi na fronti pri Tobruku dne 27. zvečer in 28. jutraj gladko odbiti.

Angleška letala so vrgla nekaj bomb na Bengazi in na Derno. Naši torpedni čolni so sestrelili dve sovražni letali. Nek angleški čolnik je bil ujet.

V vzhodni Afriki se naše čete v pokrajini Gala in Sidamo, zlasti na področju jezer in na levem bregu reke Omo še nadalje pogumno bore.

Rim, 29. maja. (Stefani.) Včeraj popoldne je skupina italijanskih bombnikov na vzhodnem Sredozemskem morju napadla sovražno vojno brodovje. Z bombami je bila nedvomno zadeta neka križarka. Kljub hudemu odporu so se vsa letala vrnila na svoja oporišča.

V popoldanskih urah je skupina torpednih letal napadla tudi neko drugo angleško eskadro v prelivu Caso. Dosegla je popoln uspeh. S torpedi so bile zadete tri križarke, od katerih je vsaka izpodrivala nad 7.000 ton vode. Vsa italijanska letala so se varno vrnila na svoje oporišče.

Berlin, 30. maja. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Na otoku Kreti zasledujejo nemški gorski oddelki po uspešnih bojih poraženega sovražnika. Dosegli so zaliv Armini in pripeljali zopet večje število ujetnikov. V zalivu Suda, ki so ga do sedaj Angleži uporabljali za mornariško oporišče, ni nobenega sovražnika več. Nemško letalstvo je tudi včeraj z močnimi skupinami bojnih in sturmletal napadla angleške postojanke na severni obali Kreta uspešno ter potopilo na morju okrog otoka neko trgovsko ladjo in stražni čoln. Profite-talsko toponištvo je sestrelilo dve angleški bojni letali.

Italijanske čete so se izkrcale na otoku Kreti.

Berlin, 30. maja. d. Nemška boja letala so včeraj uspešno napadla taborišče angleške vojske v Stakiji ob južni obali Kreta. Povzročeno je bilo mnogo požarov in znatno razdejano. Drug napad so izvedla nemška letala na letališče angleškega letalstva pri Imbakiu ob zalivu Mes-sara na Kreti. Dva angleška bombnika tipa Bristol-Blenheim in dve lovske letali so bili uničeni.

Berlin, 30. maja. s. Včerašnji večerni tisk s velikim poudarkom objavlja poročila o izkrcanju italijanskih čet na Kreti. Dnevnik podčrtava važnost te akcije v okviru bitke, katere odločilna faza se je sedaj pričela, kar so priznali tudi Angleži, ki, kakor poročajo, soglasno vsi ne-trinirno opozarjajo, ne prikrivajo svojih velikih skrbi zaradi neizbežnih posledic, ki jih bo imela izguba otoka.

Kandija zasedena

Berlin, 30. maja. fr. Uradno poročajo, da so nemške čete v noči na četrtek zavzele mesto Kandija (Heraklion) na Kreti. Prav tako je bilo zasedeno pristanišče in letališče. Več sto angleških vojakov je bilo ujetih.

Berlin, 30. maja. s. O ostrih bojih za mesto in Canea se izveže naslednje podrobnosti:

Angleži se umikajo na vsej črti

Po padcu Kaneje in Kandije se pripravljajo Angleži na popolno evakuacijo Kreta

Atene, 30. maja. rs. Zaradi poraza pri Kandiji se sovražnik umika tudi v tem odseku. Angleži se pripravljajo za odhod čez morje.

Berlin, 30. maja. rs. Sinoči se je zvedelo, da je angleško poveljstvo zaradi poraza pri Canei odredilo splošen umik. Angleška oblastva so pripravila že vse za beg čez morje.

New York, 30. maja. d. Newyorški listi pravijo v poročilih o položaju na Kreti, da angleška vojska ni več v stanju, da bi branila otok. »New York Post« pravi, da je položaj za angleško vojsko na Kreti že tako težak, da je vsak čas pričakovati vesti, da je borba prenehala.

Berlin, 30. maja. fr. Po nemških uradnih informacijah so bile angleške čete po padcu Kaneje na Kreti prisiljene, da se odločijo za splošen umik. Poveljstvo angleške vojske na Kreti je že podvzelo vse ukrepe, da poskusi po morju evakuirati čete z otoka.

Pregled borb v Afriki in na Kreti

Rim, 30. maja. s. Včerašnje vojno poročilo pojasnjuje nove akcije proti sovražniku, ki skuša stresti obkolitev v Tobruku. Glede na sovražnikovo zadržanje je treba sklepati, da se nahaja sovražnik v čimdalje bolj neprijetnem položaju v tem zadržnem koščku teritorija, na katerem se je

Najhuja borba se je razvila za zadnje postojanke, ki so jih držali Angleži. Sovražno topniško streljanje, boede žice in naravne ovire so oteževale napade. Kljub vsem oviram pa so nemške planinske čete vdrele v sovražne položaje. Bila se je borba na nož, ki se je končala z uničenjem in zajetjem številnih sovražnih edinic. Zaradi prodora angleške obrambne črte se je zrušila vsa obrambna fronta okoli Caneje in v gorah, visokih do dva tisoč metrov.

Nemški bombniki so včeraj napadli angleške čete, ki so se zbirale v Stakiji. Bombniki so povzročili številne požare. Druga nemška letala so z enakim uspehom napadla neko sovražno letališče v zalivu Messara. Uničena sta bila dva parata tipa Bristol Blenheim in dve angleški lovske letali.

Berlin, 30. maja. fr. O zavzetju Kaneje po nemški vojski poročajo, da so bili boji v okolici mesta do zadnjega, dokler niso nemške čete zasedle stare kanjske trdnjave in utrjene vasi Galatos v gorovju pri mestu. Zaradi naravnih utrinjnih postojank, s katerimi so razpolagali Angleži, so bile operacije izredno otežene. Nemški gorski oddelki pa so končno le prodrl v angleške postojanke. Borbe so se vršile od moza do moza. Mnogo angleških vojakov je bilo ujetih.

Italija nosi glavno breme

Zagreb, 30. maja. s. Vojaški kritik »Novega lista« posveča Italiji članek, v katerem opisuje velik pomen nalog, ki jih je Italija prevzela in ki jih izvršuje njeno hrabro vojaštvo. Kritiki pravi: Paštem, je ustvaril vse potrebne pogoje za končno zmago. Nadlovoški so bili problemi in nadlovoški napori. Italija je postala država, kjer cvete delo in se pretaka novo življenje. V tej ogromni borbi se odlikuje Italija po svojem zagonu in samozaupanju. Njena zvesta zavezništva je Nemčija. Glavna breme borbe v Sredozemlju leži na ramah Italije. Proti Italiji se bore najboljši angleški generali in admirali kakor Wavel in Cunningham ter najboljši in najbolj oborožene čete angleškega imperija. Italija je dosegla velike pomorske in letalske uspehe. Ta ogromna borba se bo nedvomno srečno končala za Italijo in italijanski narod.

Angleži imajo velike izgube

Amsterdam, 30. maja. d. Kakor javlja poročilo glavnega stana angleške vojske iz Kaira, so se angleške čete na Kreti umaknile na nove postojanke vzhodno od zaliva Suda. Poročilo pravi, da so angleške čete v borbi iz bližine pretrpele težke izgube.

Še dve angleški križarki zadeti

Rim, 30. maja. s. Angleška admiraliteta je priznala potopitev še ene angleške vojne ladje v vzhodnem Sredozemlju. Gre za križarko »York«, ki je bila potopljena pred Kreti. Angleška uradna agencija sporoča, da se je zaradi letalskega napada potopila tudi pomožna angleška vojna ladja »Patia«.

Potopljen grški parnik

Atene, 30. maja. rs. Grški parnik »Helenas« je na poti iz Korinta zadel ob mino ter se potopil. Pri nesreči je utonilo nekaj makedoncev, vojnih ujetnikov bivše jugoslovanske vojske.

Zeneva, 30. maja. d. Listi poročajo o položaju na Kreti, da se angleške čete na otoku še vedno umikajo. Novozelandski oddelki se obupno bore z nemško vojsko, ki je ponovno prešla v napad. V Kairu pre-sojajo angleški položaj na Kreti zelo resno. Smatrajo, da bodo boji na Kreti najbrž že v prihodnjem dnevu končani. Nemci sedaj niso več prepeljali z letali na otok novih čet. Novozelandski oddelki so branili vsako ped zemlje, pa so se vendar morali umakniti.

Angleška poročila že kažejo na bližnji poraz

Monakovo, 30. maja. s. »Muenchener Neueste Nachrichten« pišejo, da so angleška poročila o bojih na Kreti napisana tako, da se more angleška javnost že zdaj pripraviti na bližnji katastrofo. Sloj teh poročil je enak onemu v zadnjem razdobju vojne v Grčiji. Istočasno pa vsebujejo poročila bedaste trditve o nemških izgubah.

zadržal po naši zopetni osvojitvi Cirenaikje kljub velikim izgubam in škodi, ki jo mora utrpeti vsak dan. Ti ponovni poskusi Angležev ne morejo imeti dokončnih uspehov, kajti uporabljeni niso velike. Sovražnik namerava predvsem srbati na naše položaje in si opet pridobiti nekatera

majhne utrbe, katere je prej izgubil, da bi se lažje kretal in olajšal pritisk, v katerem se počasi duši. Sovražnik skuša predvsem pregnati našo artilerijo in naše sile, ki napadajo čimdalje bolj občutljive točke trdnjav. Toda tudi v teh namerah sovražnik nima uspeha. Zadnje napade je sovražnik izvedel zvečer dne 27. t. m. in jih ponovil v jutro dne 28. Napad je položaje, ki so v naših rokah, pri Scielet Sleimanu v zapadnem delu bojišča. V obeh primerih je takojšnja in močna reakcija naših čet zavrnila sovražnika in ga prisilila k umiku. Pri čemer so bile njegove izgube velike. Dne 28. t. m. je dan potekel precej mirno na celotnem odseku. Udeleževali so se samo, kakor običajno, artilerija in patrole.

Na fronti pri Sollumu se nadaljuje čiščenje terena, katerega so osvojili okoli prelaza Halfaya. Zajeli smo ponovno sovražne vojske in zaplenili obilen plen avtomatičnega orožja in raznega materiala. V Bengaziju in Darni sovražnikovo bombardiranje s slabimi letalskimi silami ni povzročilo večje škode in tudi ne žrtev. Letalski napad so odbile naše lahke pomorske edince, ki so sestrelile dve sovražni-kovi letali.

Najzanimivejša in polna uspehov je bila bojna aktivnost predvčeršnjim na Kreti, med tem ko nemške sile nadaljuje-

jo s čimdalje večjim uspehom svoje borbe, so stopile znatne skupine naše armade v akcijo. Izkrcalo se se na otoku, sprem-ljali sta jih in ščitili naša mornarica in letalske skupine.

Prva poročila potrjujejo, da je operacija sijajno uspela in da se odlično razvija. Angleška mornarica je skušala otežiti izkrcanje, bila pa je napadena z velikim uspehom od naših bombnikov. Bombe so zadale svoje cilje in najmanj ena križarka je bila hudo poškodovana. Kmalu nato je bila ista pomorska skupina sovražnika napadena z zračnimi torpedi. Eno izmed letal, v katerem sta bila poročnik Cimichi in maršal Codognini, je s torpedom zadelo neko križarko velike tonaže. Z ladje se je dvignil rumen plamen s stolpom vode, kar je povzročila eksplozija. Neko drugo letalo, ki ga je pilotiral kapitan Luise, je vaju uspehov take vrste, in s podpornikom Pardinijem in maršalom Luppijem, je izstrelilo torpido v prednji del neke križarke. Končno je letalo, ki ga je vodil tenente Greco in narednik vodnik Di Gennaro torpediralo tretjo križarko, ki je takoj po napadu prenehala streljati in se je hitro oddaljila. Kljub zelo močnemu de-lovanju protiletalske obrambe z ladij, so se vsa naša letala vrnila na oporišča s preluknjanimi letali, toda z zdravo posad-ko. Sovražnik je po tako hudi preizkušnji pobegnil v varnejša področja.

Argentina bo ostala strogo nevtralna

V poslanci kongresu poudarja podpredsednik republike, da bo Argentina svojo nevtralnost z vsemi sredstvi ščitila

Buenos Aires, 30. maja. s. Podpredsednik republike Castillo je otvoril novo zasedanje parlamenta s poslanico. V njej je oboje mednarodni položaj. Argentinsko nevtralnost je definiral takole: Naša država ni brezbržna glede na to, ki jo je vojna povzročila mnogim narodom. Tudi mi čutimo del vojnih posledic in skrbi nas bodočnost. Nas pa se spor in njegov vzrok nič ne tičejo. Zaradi tega je bilo nevtralnost stališče države jasno že od vsega početka. Pripravljeni smo ohraniti to svoje stališče lojalno in trdno in napeti vse svoje sile, da svoje ravnanje tudi pravno zaščitimo.

Poslanica obravnava nadalje krizo, ki je nastala v argentinskem pomorskem prometu. Vlada se je odločila najeti ali kupiti ladje vseh vrst, ki se sil, ki so se zalele v argentinske luke ter se posluževati teh ladij v sporazumu z njihovimi lastniki. Pozornost je vzbudila okoliščina, da se Castillo v svoji poslanici niti malo ni dotaknil vojne politike Zedinjenih držav in da sploh ni omenil ameriške kontinentalne solidarnosti.

Po čitanju poslanice podpredsednika Castilla so poslanci ministri svoja poročila. Poročilo zunanjega ministrstva znova poudar-

ja argentinske pravice do Malvinških otokov. Argentinska vlada se trudi skupno z drugimi ameriškim državam za ustanovitve novih tržišč za argentinsko proizvodnjo. Glavni pogoj za to je postopna opustitev carinskih meja, nakar naj bi sledil carinski sporazum z vsemi obmejnimi državami. Vojni minister je v svojem poročilu zahteval pomožitev vojske, ker številno prebivalstva vedno bolj narašča. Poročilo navaja dalje, da je pouk rezervistov pomanjkljiv za narodno obrambo. Letalstvo se je znatno izpopolnilo. Ker Argentina strogo izjava svojo nevtralnost, je njena vojna mornarica skoraj neprestano na vojni. Poročilo vojnega ministrstva pravi, da bo treba glede na vojno v Evropi reformirati vojno mornarico. Vlada je končno zahtevala 26 milijonov pezet za izpopolnitev argentinske trgovinske mornarice.

Pomanjkanje aluminija v Ameriki

New York, 30. maja. rs. Zaradi pomanjkanja aluminija je komisija za civilno obrambo odredila zbiranje aluminijastih ostankov po vsej državi.

Napetost med Japonsko in Nizozemsko Indijo vedno bolj narašča

Tokio, 30. maja. rs. Japonski listi pišejo o zastoju pogajanj med Japonsko in Nizozemsko Indijo ter pravijo, da je položaj dosegel točko, ko mora Japonska zavzeti svoje odločno stališče. Za ta teden napovedanega sestanka med namestnikom japonskega zunanjega ministra in ministrom Nizozemske Indije ne bo. Japonska gospodarska delegacija bo najbrž zapustila Batavijo. Japonski tisk namiguje, da stoji za vlado v Bataviji in za njeno zavlačevalno ter neiskreno taktiko »neka gotova drža-va«.

Kljub energični zahtevi s strani Japonske pred desetimi dnevi vlada Nizozemske Indije še vedno ni odgovorila. Listi poudarjajo, da je bila Japonska doslej dovolj potrpežljiva.

Tokio, 30. maja. s. Gospodarska pogajanja med Japonsko in Nizozemsko Indijo so na mrtvi točki. Na japonski strani ne vidijo nikake možnosti za zboljšanje položaja, ker je odvisnost odgovornih nizozemskih oblastev od Anglije in Amerike dokazana.

Novi načelnik štaba milice

Rim, 30. maja. s. S 25. majem je prenehal biti Achille Starace načelnik generalnega štaba M. V. S. N. Na njegovo mesto je imenovan Duce generala Enzija Galbati. Univerzitetna milica je praznovala včeraj s posebno slovesnostjo obletnico svoje ustanovitve.

Pomanjkanje živeža v Angliji

Rim, 30. maja. s. V lordski zbornici je lord Wolton sinoči naglasil, da so se zaloge živil Velike Britanije zelo zmanjšale, tako, da najnujnejših življenjskih potrebščin ni več dovolj za vse prebivalstvo. Prišla je ura, ko bo treba misliti na njihovo pravično razdeljevanje. Predvsem bo treba racionalizirati potrošnjo mleka in jajc. Slednja bi se morala v bodoče deliti le otrokom in bolnikom. Napovedal je, da bo v nekaj tednih uvedena posebna kontrola tudi nad potrošnjo rib. Vse prebivalstvo se mora zavedati, da je, da je Anglija sedaj sredi trde borbe za svoj obstanek.

Zajet angleški konvoj

New York, 30. maja. rs. Iz ameriških pomorskih krogov se izve, da so nemške pomorske sile v severnem Atlantiku potopile, deloma pa zajele tri angleške transportne ladje in dve norveški cisterni v službi Anglije. Gre za parnike »Port Vellington« (8.301), »City of Winchester« (7210), »Kenoroc« (1708) ter cisterno »Pelagos« (42.082) in »Cle Boon« (4224).

Srednjeveške metode v Indiji

Sanghaj, 30. maja. s. Angleška policija v Bombaju je sporočila vsem Indijcem, ki se se udeležijo protiangelskih demonstracij, da bodo javno šibani. Policijski rav-natelj je tudi sporočil, da odslej ne bo več objavljen seznam aretirancev in ranjen-cev. To pomeni, da je njih število zelo visoko. V sredo je prišlo do novih krvavih spopadov med prebivalstvom ter policijo in angleškim vojaštvom. Vojaštvo je ponovno streljalo na demonstrante.

Zavržen angleški letalski napad

Berlin, 30. maja. s. Sinoči je nekaj angleških letal skušalo prodreti nad francosko obalo in v Nemški zaliv. Nemška lov-ska letala so jih pregnala in prizadejala sovražniku hude izgube. Nad Rokavskim prelivom sta bili sestreljeni dve angleški lovske letali tipa Spitfire, še preden sta prodrli do francoske obale. Ob vzhodni obali Frijzijskega otočja pa so bili sestreljeni trije bombniki tipa Bristol - Blenheim, ki so skušali preleteti otoke v prav majhni višini. Na nemški strani ni bilo nikakih izgub.

Posledica stavk v Ameriki

New York, 30. maja. rs. Po podatkih vo-jajskih oblastev v Zedinjenih državah je bilo zaradi stavk v vojaških industrijah od 1. januarja pa do danes izgubljenih okoli tri milijone delovnih dni v vojni industriji. Med industrijami in delavci je še mnogo napetosti, ki otežuje vojno proizvodnjo.

Po Rooseveltovem govoru

Rim, 30. maja. s. Kakor poročajo ion-donski dopisniki raznih ameriških listov, Rooseveltov govor ni bil povsod v Angliji sprejet s pričakovanim odobravanjem. Angleško javno mnenje je razočarano. Tudi oni, ki so mogli prečitati celo besedilo Rooseveltovega govora, si niso na jasnem o seveltovega govora, si niso na jasnem o njegovem celotnem pomenu. V dobro ponuženih krogih je Rooseveltovo namigava-čenje na Dakar, na Azore in na Cap Verde napravilo poseben vtis. Rooseveltovo sporočilo o povečanju patrolne službe v svrhu zaščite prevozov v Anglijo pomeni samo ublažitev alarmantnih novic s Kreta.

Tudi v Zedinjenih državah ni dosegel Rooseveltov govor pričakovanega uspeha. »Saturday Evening Post« se bavi v svojem uvodniku s posameznimi točkami predsed-nikovega govora in jih primerja z njegovi prejšnjimi izjavami, ter pravi, da je vlada v Washingtonu v pravem smislu be-sede prevrnila ameriški narod. Vlada se ne čuti varno ter se boji narodove reakcije. Vlada v Washingtonu je nestrpna in ner-vozna, ker se narod neče zvesti v vojno stanje in ker neče pozabiti, da je vlada obljubila ostati nevtralna. Roosevelt še ni-koli ni imel poguma, da bi povedal narodu resnico. Edina krivda ameriškega naroda je v tem, da je verjel v obljube med voil-no kampaño.

Oregonski guverner, republikanec Sora-gue je izjavil, da Rooseveltov govor ne more zadovoljiti ne intervencioniste in ne izolacioniste. Intervencionisti so razočarani, ker Roosevelt ni sprožil svojega revolverja. Ves njegov govor je ena sama reka besed brez vsake praktične pomoči Angliji. Špansko časopisje posveča Rooseveltove-mu govoru kratke komentarje. »Informa-ciones« poudarjajo, da se bo javno mnenje, ki je po večini proti vojni, vpravevalo, kako si zamišlja Roosevelt ogroženje Zedin-jenih držav s strani ostalih držav, ko vendar sam trdi, da bodo Nemci le težko prišli čez Rokavski preliv. Ni vojna, ki se bliža Ameriki, ampak Roosevelt se bliža kot slepec Evropi. List »Madrid« piše, da je Roosevelt prevzel nase strašno odgovornost, ker ovira hiter mir.

Tudi v Bolgariji je napravil Rooseveltov govor zelo neugoden vtis. Listi poudarja-jo, da je napravil Roosevelt nov korak na poti, ki vodi v vojno, toda trozveza raču-na z vsakim možnim razvojem svetovnega položaja in je pripravljena na vse morebitnosti. Sicer pa, trdi bolgarski tisk, stališče Zedinjenih držav na noben način ne more vplivati na končni izid vojne, ki jo je os v Evropi že zmagovito končala.

Finski politični krogi smatrajo Rooseveltov govor kot novo demonstracijo anglosa-ske bojevitosti, ki je povzročila že toliko zla na svetu. Toda čas je z velikimi kora-ki na strani osi.

Nemški tisk zmerno, toda objektivno ko-mentira Rooseveltov govor, ki ga smatra kot tipičen proizvod tesh Rooseveltovih zvez z židovskim svetom. Roosevelt ni po-vedal ničesar, kar ni že znano. S svojim sistemom, ki se ga je poslužil prej za bal-kanske narode, je hotel zadržati Južne Američane z nemško nevarnostjo.

»Voelksischer Beobachter« piše, da se s temi sijajnimi argumenti ne more polemizirati. »Boersenzitung« pravi, da je govor v popolnem nasprotju z onim, kar je na pr. sam Roosevelt 28. oktobra 1940 iz-javil, da nobena ameriška ladja ne bo pre-važala municije za vojnujo se države. Te-daj je šlo za predsedniške volitve. Danes pa, ko mu je predsedniško mesto zagotov-ljeno, krši svobodo morij, o kateri si upa še svetoholnsko govoriti.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Ka-kor politične vojaške fantazije, tako so tu-di njegove trditve gospodarskega značaja docela absurde. Roosevelt je rekel, da Američani sami ne morejo konsumirati vseh lastnih proizvodov in morajo zato iz-važati. Kdo jim preprečuje izvoz? Samo vlada Zedinjenih držav hoče ovirati svetov-no trgovino in podaljšati vojno. Če je stati-stično dokazano, da živi 45 milijonov v Zedinjenih državah v slabih življenjskih pogojih, tedaj je absurdno, ako zvrča predsednik krivdno na Nemčijo. Dejstvo je, da se v Ameriki boje, da bi narod videl, kako ome države sredi vojne in z zmanjša-nimi gospodarskimi možnostmi skrbje za dobrobit svojih delavskih množic.

Washington, 30. maja. rs. Atlantska vojna mornarica je prejela nalog, da mora razširiti svoje patrole v svrhu informacij konvojem in angleškim ladjam.

Washington, 30. maja. s. Prezident Roo-sevelt je imel sinoči razgovor z angleškim poslanikom Halifaxom. Razgovoru je prisostvoval tudi angleški finančni strokov-njak Keynes. Razgovor je trajal dve uri in pol in se je nanašal na produkcijo Zedi-njenih držav, na obči gospodarski položaj in še posebej na kapaciteto ameriške voj-ne industrije. Dotaknili so se tudi nadalj-njih ukrepov, ki naj bi v popolnosti zago-tovili Angliji dobave iz Zedinjenih držav. Halifax je po razgovoru novinarjem iz-javil, da je sestanek potekel povsem zado-voljno. Dodal je, da je čestital Rooseveltu k govoru, ki ga je imel pred sinočnim. Predsednik pa je bil presenečen, ker je bil na drugi strani poučen, da je s svojim govorom razočaral angleške neslužbene kroge.

Francoski protest

Vichy, 30. maja. rs. Francoska vlada je po ameriškem poslaniku izročila angleški vladi protestno noto zaradi bombardiranja Špaxa.

Izogibajmo se nepre-mišljenim dejanjem!

Najtesnejše gospodarsko sodelovanje Italije in Hrvatske

Načelni sporazumi o najvažnejših vprašanjih so že doseženi

Zagreb, 30. maja. s. Grof Volpi di Misurata je došel 28. t. m. v Zagreb v spremstvu nekaterih italijanskih gospodarskih strokovnjakov kot predsednik italijanske gospodarske komisije, kakor jo določa čl. 4. zveze in garancijske pogodbe o sodelovanju med Italijo in Hrvatsko, podpisane dne 18. t. m. V Rimu je imel grof Volpi dolge in pristranske razgovore s poglavitnimi. Ob tej priložnosti so bili proučeni obojestranski gospodarski interesi in to v duhu sporazuma in prijateljstva. Grof Volpi se je nato razgovarjal z odgovornimi zastopniki nekaterih ministrstev in z vodilnimi osebnostmi hrvatskega gospodarstva. Prišlo je do mnogih zaključkov, ki se nanašajo na razne pobude, s katerimi bo Italija sodelovala pri obnovi hrvatskega gospodarstva. Pospešila se bo gospodarska izmenjava med obema državama. Sporazum je bil dosežen v sledečih točkah:

1. Komisija bo uredila gospodarsko življenje zlasti v vsej Dalmaciji in v področju Reke in sicer tako, da bo prebivalstvo obeh držav čimbolj enostavno in enotno ter najhitreje nadaljevalo gospodarske odnose.

2. Komisija se bo lotila tudi reševanja posebnih vprašanj, tako zgradbe cest v nekaterih področjih Hrvatske po finančnem načrtu, ki ga je hrvatska vlada že določila. Ta načrt se bo uresničil s pomočjo italijanske tehnične opreme. Pročila se bodo hidroelektrična vprašanja Hrvatske in s tem v zvezi izkoriščanje hidroelektričnih naprav v industriji in železnici.

3. Glede denarnih valutnih odnosov je hrvatska vlada sporočila, da je bila ustanovljena Državna banka s pravico za izdajanje denarja, ki se bo imenoval krona,

ki bo po sporazumih med obema vladama v stalnem razmerju z italijansko liro. Tako se bo komisija lotila naloge za ustanovitve italijansko-hrvatskega kliranga in bo vse potrebno ukrenila za čim tesnejši valutni odnos med obema državama. V ta namen bodo odpotovali v nekaj dneh v Rim delegati hrvatske vlade, da se bodo zgoraj naštetih načrtov izvršili.

4. Komisija je bila nadalje poverjena, da prouči različna vprašanja in razne pobude, ki zanimajo obe državi.

Grof Volpi je večeraj zvečer spet odpotoval v Rim.

Prvo hrvatsko diplomatsko zastopstvo v Rimu

Zagreb, 30. maja. s. Danes je odpotovalo v Rim prvo diplomatsko zastopstvo neodvisne Hrvatske države pri Kviralu. Sef poslaništva je sr. Stefan Perić, opolnomočen minister neodvisne Hrvatske države. Ostali člani so dr. Anton Sablak in dr. Nikola Rusinović, kot tajnika, ter dva tajnika, dočim bo fungiral kot tiskovni in kulturni ataše pri Kviralu hrvatski pisatelj Anton Mizetov.

Blagovna izmenjava med Nemčijo in Hrvatsko

Berlin, 30. maja. s. Doznava se, da bodo najbrže že danes zaključena trgovinska pogajanja med Nemčijo in Hrvatsko. Sporazum predvideva izmenjavo blaga v dobi od junija do septembra 1941 za okoli eno milijardo dinarjev. Hrvatska bo za dobavljene industrijske proizvode pošiljala v Nemčijo les, rude in žito.

Za zdrava živila v Ljubljani

Inženir-specialist preiskuje živila, zlasti mleko, moko in kruh

Ljubljana, 30. maja. Za zdrava živila v Ljubljani skrbi kemični laboratorij v mestnem tržnem uradu, kjer poseben, za ta namen specializiran inženir kemije neprestano preiskuje najraznovrstnejša živila, v prvi vrsti pa seveda mleko ter moko in kruh. Od novega leta pa do srednje maja je natanko preiskal do 1000 vzorcev mleka! V čast našim mlekaricam pa moramo takoj ugotoviti, da je bilo 700 vzorcev mleka popolnoma zdravih in dosti snažnih. V hudih skušnjavah so pa bile mlekarice in mlekarne posebno zadnji teden aprila in pred veliko nočjo, torej v tistih nemirnih in razburljivih časih, ko se mlekarice niso upale v mesto, gospodinjice pa so potrebovale največ mleka za pitje. Časi so minuli in nobene nevarnosti ni več, zato pa pozabimo tudi na te skušnjave, ki so mlekarice in mlekarne zapeljale h krščenju mleka. Pa se je spet obrnilo, da brhke mlekarice ne smejo več v mesto, zato so skušnjave mlekaric iz naše pokrajine spet vsak dan večje, saj se vendar mleko lahko tako dobro proda in izkupi zanj pravečeden kupček denarja. Kakih 300 mlekaric in mlekarne se je torej vendar skušnjavam pustilo zapeljati ter so zato zaradi onesnaženega ali posnetega, večkrat celo za obobe in celo zaradi krščenega ter tudi zaradi krščenega in hkrati onesnaženega mleka morale plačati 80 din za preiskavo in preiskati hud ukor. Če prvič ni pomagalo, so pa namesto ukora dobile plačilni nalog ter je bilo treba plačati do 200 din globe. Pa tudi med onimi 700 pohvaljenimi mlekaricami jih je bilo nad 100, ki so bile opoznjane zaradi nesnage, zlasti pa tudi zato, ker je natančni inženir v mleku našel premalo maščobe.

Enako strogo je pa mestni laboratorij preiskoval tudi druga živila ter analiziral blizu 300 vzorcev. Preiskati je bilo treba mnogo marmelade, če ni morda slajena s saharinom, prav tako pa tudi mnogo konzerv, ker je n. pr. borova kislina prepečena za konzerviranje živil. Kar se tiče marmelade in podobnih sladkih izdelkov, je že mnogo boljše, a tudi naše tovarne konzerv se ne poslužujejo zdravju škodljivih kislin za konzerviranje. Med vsemi 300 vzorci raznovrstnih živil je bila namreč komaj devetina neprimernih.

Prav vsak dan dopoldne in popoldne pa uslužbenci mestnega tržnega urada pregledujejo pekarije in prodajalne kruha ter neprestano nosijo vzorce v kemični laboratorij. Ugotovljeno je, da so se peki načili peči boljše kruh, čeprav je pšenična moka mešana s koruzno moko. Teža ni vedno pravilna in še več je pritožb, da peki podražijo kruh, kadar njih zaloga gre h kraju. Ta stvar je pa sila nevarna, še bolj pa grda, in zato naj se peki ne spozabijo, da bi v teh časih na brezvesten način izkoristili stisko. V mestnem tržnem uradu namreč sedi sila strog gospod, ki ima čez glavo dela zaradi izkoristilcev in veržnikov. Kljub temu ima pa vedno odprto uho, da ne presliši imena prav nobenega grešnika, saj mu jih ljudje hodijo pravit z vseh strani mesta. Mnogo pa morajo peki prestatiti tudi po krivem, ker ljudje ne dobe vedno enakega kruha. To bi bilo mogoče samo tedaj, če bi vsi peki vedno dobivali enako moko. Ker pa je moka precej različna, zato tudi najboljši mojstri ne morejo peči vedno enakega kruha.

Kamenje razbijajo na njem

Čika Savo si zaveže kravato iz železne palice

Ljubljana, 30. maja. V dobi strojev ljudje ne občudujejo več posebno telesne sile in atletične veščosti za enake, kakor nekdaj. Toda dandanes je čedalje manj izredno krepkih, telesno harmonično razvitih ljudi z železnimi mišicami, prekipevajočih življenjske sile in neuničljivega zdravja; že zaradi tega zasluži takšen človek zanimanje nas telesnih slabičev, ki nam civilizacija pije vedno bolj krki. Atlet pa, ki ga te dni občudujemo v Ljubljani, je vreden zanimanja že zaradi svoje življenjske usode. Ali ni tudi v tem tragedija, da je eden najboljših atletov, v resnici nadčloveške moči, osivel v svojem nenavadnem poklicu in ostal prav tako reven, ko se mu že bliža večer življenja, kakršni je bil ob rojstvu? Poznajmo ga v širnem svetu in v bivši Jugoslaviji je bil še posebno popularen. Doživel je že mnogo lepše čase, ko je bila njegova umetniška sposobnost zelo cenjena. Toda bil je predbrega srca, da bi si v dobrih letih kaj prihranil. Pogosto je nastopal v korist dobrodelnih in prosvetnih društev, kar je

zaslužil, je sproti razdal revnim ljudem. Se vedno bi lahko kazal svojo izredno moč v največjih dvoranah pred kritičnimi gledalci, a predstav večjega sloga ne more organizirati sam. Zato se giblje le med preprostejšimi ljudmi, ki tudi najbolj sočustvujejo z njim — njegova pozornica je Figovec dvorišče.

Včeraj popoldne se je tam zbrala precej številna množica gledalcev in nihče ni bil razočaran, pač pa marsikdo zelo presenečen. Sloves »Čika Save« se je kmalu razširil med ljudmi in kdor vidi enkrat tega močnega telesa plečkatega, kakršne smo si zamisljali pravljene »sajde«, ga ne bo tako zlepa pozabil. Moč je že 61 let star. Tehta 124 kg, toda na njem je malo masti — močne kosti prepletajo predvsem jeklene mišice.

Atlet je legel na gola tla in si zavalil nad 50 kg težki sod na trebuh. Sod je poskakoval na trebuhu kakor žoga, atlet ga je vzdigoval s samimi trebušnimi mišicami. Toda njegov trebuh prenese še mnogo več: naložili so mu tri sode, okrog 180 kg težke, in na nje sta stopila še dva moža. Jeklena je pa tudi njegova glava: posadil si je na njo okrog 50 kg težko nakovalno in dva moža sta na njem kovala železo. Čeprav si atlet nalaga že 7 kriz, ima še vedno goste lase, ki jih lahko primerjamo s Samsonovimi. Na nje si je obesil 20 kg težek utež, potem pa se 50 kg težek sod, ki so ga obežili še z 20 kilogramsko utežjo. Občudovanje med gledalci je čedalje bolj naraščalo. Toda to je bil šele začetek.

Atlet si je zavil rokave srajce, pokazal ljudem debelo desko in dolg žebelj, ga vzel v roko ter ga z enim samim zamahom zabodel v desko. Potem je zamahnil še dvakrat z dlanjo po njem ter ga prebil skozi debelo desko. Komaj so si pa ljudje oddahnili od presenečenja, jih je čakalo še večje. Atlet je zopet legel na tla in si položil težak podpeški kamen na trebuh. Prosil je močnega možaka, da mu je kamen razbil s težkim kladivom na trebuhu! Moč je zavilht kladivo v vso silo, toda moral je udati večkrat, preden je kamen razpadel. Ljudje niso verjeli svojim očem. Potem je pa atlet še legel na trebuh, da so kamen razbili na križu... Gledalci so navdušeno poskakali, a atlet jim je takoj postregel z novim presenečenjem: z vso silo je zamahnil s 3 cm debelo desko po svoji glavi, da se je razpočila — namreč deska, ne glava... Njegova glava pa prenese še mnogo hujše udarce, kar smo se takoj prepričali. Atlet se je udaril po glavi s profilnim železom s takšno silo, da se je zvil v kotu 45 stopinj.

Višek produkcije je bil, ko je osem močkrat zviljalo okroglo betonsko železo, profila 16 mm, okrog atletovega vratu. Takšna železna zanka bi zadušila bika, atlet pa ni niti trenil z očmi... Potem je vzel v roke še sam profilno železo in si ga zvil dvakrat okrog vratu, da je vratil tital v dveh zankah, v nekakšni železni kravati. S to kravato se je atlet predstavil tudi nekaterim gostilniškim gostom in v krožnik je padlo nekaj drobiža. Prihodnja predstava bo v nedeljo. Čika Savo bi rad posvetil eno predstavo tudi v korist Rdečega križa — kljub vsej stiski, ki jo preživlja zadnje čase, še vedno misli bolj na revne ljudi, kakor sam nase.

Pogrešanci se javljajo

so iz Beograda došla na Rdeči križ. Svojece prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-II, odgovore:

Arko Ivana, Antonjevič Mihašlo, Andelček Antonija in ostali; Babič Pavla družina, Balenovič Alojzija, Bisal Zlatko, Bokšič Mihašlo in ostali, Brzdil Leopolda rojena Gruden, Brglez Katarina, Bloudek Vida, Batič Helena, Bonča Ivan, Pavla, Bajec Mara, Bugarina Vera, Bukovič Ivo in družina, Budkovič Viktor, Bitnar Ivanka, Batričević Angelina;

Cotič Alojzija, Cmojak Milivoj, Cerar Stefanija in Dana, Coffon Arigo, Cipruš A. Ljubica, Cebin Kozina;

Cok Josip, Cok Stanko, Cebulj Mara, Cotič Slobodan;

Denič Gordana roj. Marica Bonča, Doga Luka P in rodbina, Djordjevič Johana i A. Vukotič, Divjak Branko, Dobrovič Niko, Dular Tereziya in Olga, Dobovšek Stenko, Dumbovec Levan, Djuraković Jovan, dr. Djordjevič Dragoljub;

Eržen Amalija roj. Luka,

Ferbecar Gabčik, Fedorenko Tatjana; Gabauer Alfred in ostali, Godnjig Tatjana, Gorjup (Jožefa) Angela, Gregorič Suzana, Grković Slobodan, Glušić Marica, Geržina Boris, Zdena, dr. Goršič Fran, Grubor Milena, Golob Jospina roj. Cok, Grile Ivanka, Grbič Pavla, dr. Godina D., Golč sestra Aventina, Grizar S. Hermenegilda, Glušić Andrej;

Feldt Rudolf in žena, Hodelj Franc, Hribar Mici, Hudič Angela roj. Jakopič, Horak Marija, Hoenig Liza, Hedžet Alojzija, sestra Nudilja, Hvala Olga, dr. Hadži Stevan in soproga;

Ivanuša Ivanka, Ignjatović Milka, Illovar Angela;

Jerina Helena, Jakšić Marija, Jerman sestra Gottharda, Jakšić Ljubica, Janjusevič Mira roj. Florjančič, Javorina Savka, inž. Judič Božo, Justin Amalija, Jovanović Marica, Jovanović Dragomir, Jovanović Mile, Vera, Mina, Jovanović Aca M., Jovanović Milica M.;

Kanavazević Vera, Kelec Ivan, Kern Marta; Keserović Sonja, inž. Kostić Kosta, Kramar Angela, Kraseninkov Marija roj. Kregar, Klemencič Marinka, Kramar Franja in ostali; Kolar Anica, Kavčič Franc, Krkoč družina, Klenovšek Karel z rodbino, Kastelic Marija, Kemperle Ciril in ostali, Kravanja Marija, Kaplan Ivan, Kostevc Mišič družina, Knez Ivanka, Kumar Zeljko, Körbler Ida, Kovač Silva, Knežević Blagoje, Kokalj Tonči in ostali, Kahle Suzana, Krstić Dacia, Knavs Antonija, Kumbent Anton, Kozlič Helena;

Laban Vilma, Lampret Julija, Levičar Vilma, Lipič Marija, Lupinec Olga, Lazarevič Zdenka roj. Ivančič, Lazović Radmila, dr. Lukman Strečko, Lapajne Venčeslav, Lisac Ludvik, Levstek Franciska;

dr. Mozečič Franjo, inž. Mozečič Boris, Mink Adolf, Milavec Albin, Milanović Marija, Meštrovič Zora, Merin Vilma, Mekinec Viktor, Marković Branislav, Marinčević Angela roj. Pust, Marjanović Vera, Marčič Mariška, Malner Mara, Maksimović Jeoroslava, Mayer Jaculine, inž. Milošević Aleksander, Merjašević Franco, Majcen Katarina, Mužar Angela, Melcher Emma, Mlakar Silvester, Miklavčič Milka, Markovič Josip, Mihevc Alojzija, Emica, Murgel Denzilja, Martelanc Anica, inž. Mandić Stanko, Mužar Ana sestra Metodija, Mušič Jurij;

Iz Niša, Paračina in Jagodina je prišlo nekaj odgovorov na Rdeči križ. Svojece prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-II došla obvestila.

Cibič I. Danilo, Crnković Matko, Djordjevič Naka, Grebenšek Ernest, Ilić Dragica, Jakšić Ivan-Jasinski Niko, Kočvar Leopold, Kočvar Ivana in Polde, Keržić Rudolf, Kek Ivan, Lipovec Franjo, Milošević Leposava, Mišič Milan, Maksimović Bogoljub, Makotar Aleksander in ostali, Magjer Oto, Obradović Radosav, Pasholevič Vladimir, Pust Ivan, Rozman Mica, Rudež Milo, Schweiger Stanka, Tomasič Lenka, Trajković Ljubivoje, Trnkoc Zdenko, ing. Vrhunc Neško.

Naprosajo se g. ing. Mihaljo M. Zislič, Turnograjska št. 4 in g. Fani Vintar, Gruberjevo nabrežje, da dvignejo v proizvodvalnem oddelku RK na Miklošičevi cesti 22b — za nje došla obvestila.

Iz Zaječara je prišlo nekaj odgovorov na Rdeči križ. Svojece prosimo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti št. 22 b-II.

Božić M. Jakob, Bodlej Mara, Golež Stefan, Krebelj Mila, Kozelj Ivan, Milavec Joško, Nikolić Ana, Nanut Franc, Najdanović Najdan, Pregelj Bogomil, Ravnik Franc Zobeč Jože, Zelič Franc in Julijana, Vitas Angela.

Nove avtomobilske tablice

Ljubljana, 30. maja. Avtomobili, ki so registrirani v Ljubljanski pokrajini bodo v kratkem dobili nove evidenčne tablice, s katerimi bodo za menjanje dosežane. Nove evidenčne tablice bodo razen s tekočo številko označene z znakom »L. B.«

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 30. maja: Ferdinand, Ivana Orleanska.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Lepa Suzy.

Kino Sloga: Madame Butterfly.

Kino Union: Za otrokovo srečo.

Razstava moderne slovenske likovne umetnosti v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; Hočvar, Celovška cesta 62; Gartsus, Moste — Zaloška cesta 47.

— Razstava Slovenskega lika, na kateri razstavljajo najmlajši: Dolganova, Jakič, Strekelj in Perko, poleg Franceta Krajca, bo odprta le še nekaj dni. V nedeljo in ponedeljek bo ob 11. uri vodstvo. Ogled toplo priporočamo. Vstopnine prosto.

— Poletni čas odpiranja. Združenje brivcev in frizerjev v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo in članstvo, da se uvaža z 1. junijem do 31. avgusta poletni čas dela in sicer: od pol 8. do 12. in od pol 13. do 19. ure. Ob sobotah in dnevih pred prazniki pa se obratuje normalno, to je od pol 8. do 12. in od 14. do 20. ure. 289-n

— Nesreče. Šestletna delavčeva hči Tatjana Dolgan in Rodice pri Domžalah se je včeraj igrala na cesti, baš v tistem hipu pa je privozil po cesti neki avtomobilist ki je otroka podrl. Deklece je dobilo hude poškodbe po vsem telesu. — V Dobu pri Domžalah so se igrali otroci na skednju nekega posestnika, kjer so prišli tudi v bližino slamerneznice. Med otroci je bil tudi 2 leti stari delavčev sinček Franc Berdajs, ki je v taktini v slamerneznico desno roko in mu je ta odrezala prste. — Posestnik Anton Stritar iz Velikih Lašč je šel včeraj popoldne od doma po opravkih, na cesti pa ga je podrl neki kolesar. Stritar si je zlomil desno nogo.

SPORT

— SLAZ-sluzbeno. Naprosamo sledeče gg. sodnike, da sodelujejo na meetingu SK Planine: Gorjanc, Kermavanc, Finc, Hvala, Soukal, Zupancič, Cuderman, Glavnik, Stopnik, Zebot, Trtnik, Premrl, Megušar, Nagy. Ker se prične prireditve točno ob 10. naprosamo imenovane gospode, da se ob pol 10. udeležijo kratke seje na Stadionu, vzhod iz Tyrševe ceste. SLAZ.

Solidarnost

Maročanov

Berlin, 30. maja. s. Börsenzeitung objavlja razgovor svojega dopisnika z maroškim kalifom v Tetuanu. Kalif je izjavil, da je priključitev Tangerja v maroški protektorat logična in je nato izrazil svoje prepričanje, da bo Španija pomirila Maroko s svojo gospodarsko, pravno in vojaško upravo. O stališču Maročanov glede na vsearabski pokret je izjavil, da bo Maroko solidarni z vsemi muslimanskimi organizacijami, če bo islam ogrožen. Maročani spremljajo s simpatijami odlično boro proti Angliji, ker vsi Arabci dobro poznajo angleški sistem. Princ Mulaj Hasan je izjavil, da molijo po vseh džamijah za zmago osi. Simpatije vseh Maročanov so na strani Italije in Nemčije, ki bosta dali Evropi nov red, ki bo zadovoljil tudi muslimane.

S „Hooda“ se je rešil samo en oficir in dva mornarja

Rim, 30. maja. rs. V londonskih uradnih krogih izjavljajo, da so se mogli s potopljenega »Hooda« rešiti samo en častnik in dva mornarja. Eksplozija je prišla tako nepričakovano in silovito, da se oni, ki niso bili takoj ubiti, niso mogli rešiti v peku železa in ognja na ladji. »Hood« je imela normalno 1341 mornarjev na krovu.

Avtomobilska nesreča predsednika novozelandske vlade

Rim, 30. maja. rs. Novozelanski ministrski predsednik Fraser se je na vožnji iz Aleksandrije v Kairo nekoliko poškodoval. Minister je obiskal novozelandske ranjence, na povratku pa se je njegov avto, v katerem so bili tudi drugi ljudje, prevrnil. Tajnik ministrskega predsednika je bil hudo ranjen, šofer pa si je zlomil nogo. Nekaj častnik novozelandskega generalnega štaba si je zlomil roko in nekaj reber.

Mobilizacija žensk v Angliji

Rim, 30. maja. rs. Angleški radio javlja, da se morajo vse Angležnice, rojene 1. 1910, prijaviti 14. junija v »narodno službo«.

Pasji nos

Jeremiji Babkinu, trgovcu, je nekdo ukradel medvedji kožuh. In zelo mu ga je bilo žal.

— Lep kožuh je bil to, meščani. Naj me stane kar hoče, moram ga dobiti nazaj. In tudi našel ga bom. Primojduši da... Tako se je hudoval naš Jeremija.

Od doma je odšel Jeremij Babkin in je poiskal detektiva s psom.

Kmalu je prišel mož, slabo oblečen, zavil v pelerinu. In z njim je prišel pes. Bil pa je ta pes črn, kot sam peklenšček. Imel je dolg gobec in pa vohal je po zraku. Bil je res dober detektivski pes. Takoj so šli na delo. Najprej je agent odpeljal psa pred vrata sosedne trgovke, mu rekel »ps« ter se oddaljil.

Povohal je pes po zraku, pogledal po ljudeh, ki jih je bilo okoli njega že cel trop, ter se napotil v trgovino stanovanje, naravnost k mizi in je povohal miznico.

Trgovka se ga je ustrašila ter se takoj pomakla med ljudi. Pes pa brž za njo in jo zgrabi za krilo. Hotela se ga je otrestiti in pobeigniti; toda pes je zelo grdo zarenčal in je rajše obstala, misleč »saj roki pravice tako ni mogoče uiti«.

Ko pa je zagledal še agenta, policijskega namreč, je padla na kolena in na ves glas zaklicala:

— Saj ste me ujeli. Nič ne tajim. Pa še pet loncev smetane — in pa aparati; vse je v sobi. Kar odpeljite me na policijo.

Množica pa je gledala in se žudila, kaj bi to bilo.

— Ja, kaj pa kožuh? — so jo vprašali.

Drobiž iz Hrvatske

Zagreb, 30. maja. Pogajanja za ureditev železniškega prometa med Hrvatsko in Madžarsko so se zadovoljivo zaključila. Na podlagi sporazumov se zdaj izdelujejo železniški vozni redi in tarife.

Otvorjen je bil poštni promet na področju Like, Gorskega Kotara in Primorja. Kar se tiče Dalmacije, je bil dosežaj vzpostavljen poštni promet samo z Dubrovnikom.

Madžarski urad za zunanjo trgovino je poslal v Zagreb stalno delegacijo z dr. Nanho, tajnikom madžarskega urada za zunanjo trgovino na čelu. »Deutsche Zeitung« iz Zagreba poroča, da je zagrebska podružnica Mednarodne družbe spalnih vagonov spremenila svoje ime v »Hrvatski spalni vagoni«. Družba razpolaga z nad 30 spalnimi in restavracijskimi vagoni, ki so pripadali 40 garnituram v bivši Jugoslaviji.

»Hrvatski Narod« poroča, da bodo izpuščeni hrvatski vojniki, ki so bili ujeti v Srbiji in Bolgariji. Računajo, da bodo do konca tedna izpuščeni vsi hrvatski ujetniki.

— Madžari so izpuščili tudi Slovence. Po vesteh hrvatske državne agencije »Velebit«, ki so jih objavili vsi zagrebski listi, so v nedeljo madžarska vojska oblastva izpustila veliko število ujetnikov madžarske, nemške, hrvatske, slovenske in bolgarske narodnosti, ki so pripadali jugoslovenski armadi. Vsi izpuščeni bivši ujetniki so madžarsko državo oziroma operacijsko področje že zapustili.

— Velika županstva že poslujejo. Veliki župan velike župe Prigorje, ki ima svoj sedež v Zagrebu, je že začel posloovati. Velika županija Prigorje ima svoje uradne prostore v Zagrebu v Juristični ulici 9. Veliki župan sprejema stranke vsak torek, četrtek in soboto od 8. do 11. ure.

— Izročitev Dubrovniku, Hvara in Tabinja neodvisni hrvatski državi, je po poročilu »Hrvatskega Naroda« potekla kar najsvežeje. Pred znanim knežjim dvorom v Dubrovniku so predstavniki italijanske armade dočakali hrvatskega generala Ivana Prpiča, ki se je pripeljal v Dubrovnik z velikim spremstvom. Prav tako svečan je bil tudi prevzem otoka Hvara, ki so ga italijanska oblastva izročila novonovonanemu hrvatskemu okrajnemu glavarju.

— O kožuhu ne vem ničesar, — jim je odgovorila. — Vse drugo je pa res. Priznam. — In so jo kar na lepem odgnali.

Zopet je agent spustil psa, da bi iskal sled.

Pogledal je pes okoli sebe, povohal zrak in skočil k poštenemu meščanu — upravitelju komunalnih stanovanj.

Revež je parkrat spremenil barvo, nazadnje je pa prebledel in pred vsemi padel na obraz.

— Kar zvežite me, pošteni ljudje, dobri meščani. Denar sem sprejemal za vodo, pa sem ga zapravil v svoje veselje in vašo škodo, — je dejal upravitelj. In so meščani skočili nanj ter ga zvezali. Pes pa je med tem pridno iskal tatu trgovčevega kožuha. In tako je hodeč za sledjo prišel v neko pisarno, kjer je sedel za mizo uradnik. In jel ga je vleči za nogavico.

Prebledel je uradnik in padel je pred ljudi na kolena rekoč:

— Kriv sem. Oprostite. V uradniški knjižnici sem zbrisal letnico in jo popravil, samo da mi ni bilo treba iti k vojakom. In jaz, nesrečnež, uživam zato še zaščito države. Kar odvedite me!

Po tem tretjem naključju so bili ljudje že vsi zbegani. — Res čuden pes je to, — si je mislil vsak sam pri sebi.

Trgovca Babkin se je malo zamislil, parkrat pomežikal, vzel iz žepa denarnico ter plačal agenta.

— Pojdita k vragu, ti in tvoj pes. Vrag vzemi vaju in pa ukradeni kožuh! Da bi ga...

Pes pa se ni dal odgnati, temveč je stopil naravnost pred trgovca. Stennilo se je trgovcu Babkinu pred očmi in

varju. Italijanski vojaki so Hvar že zapustili. Enako svečan je bil prevzem tudi v Trebinju, ki ga je od Italijanov prevzel hrvatski ustaški poverjenik Muhamed Sarić.

— Velika politična zborovanja po Hrvatskem. V nedeljo je bilo po vsej hrvatski državi veliko političnih zborovanj. Ministar dr. Budak in ing. Frković sta se udeležila zborovanj v Varaždinu in Gjurjjevcu minister dr. Artuković zborovanja v Osijeku, minister dr. Dumandić zborovanja v Banja Luki, minister dr. Šušić pa zborovanja v Dugem selu. Tudi zborovanja v ostalih krajih so se udeležili najvidnejši predstavniki nove hrvatske države, dočim se je zborovanja v Novski udeležil tudi novonovonani veliki župan velike župe Zagorje Stjepan Uroič, kmet iz Repušnice pri Kutini v Moslavini. Na vseh zborovanjih so v glavnem govorili o novih smernicah hrvatskega ustaškega pokreta.

KOPALIŠČE NA LJUBLJANICI OTVORJENO

se je iz strahu skril za zaboje, zložene pred njegovo trgovino. Toda pes je šel za njim in mu vohal samo gamaše.

Četrty most čez Gruberjev prekop

Medtem, ko so drugje rušili mostove, je Ljubljana dobila še en most, ki bo kmalu izročen prometu

Ljubljana, 30. maja. Po razsuhu Jugoslavije so nekateri imenovali Slovenijo »deželo porušenihi mostov«. Slovenci smo v polpretekli dobi neprestano moledovali za mostove in ceste. Vsako, še tako majhno cestno delo je bilo zaradi tega tem večji dogodek. Še bolj redko smo dobivali mostove. Razvoj prometa je zahteval trdne mostove za večjo obremenitev, a naše reke so marsikje premoščali tudi na glavnih cestah leseni mostovi. Napisi so opozarjali voznike, da je dovoljena le omejena obremenitev. Zato je bila še tem večja nesreča izguba številnih betonskih mostov v mnogih slovenskih krajih. Vsi mostovi bodo sicer obnovljeni, a dežela trpi veliko škodo že zaradi prometnih ovir, četudi bi ji za nove mostove ne bilo treba nič prispevati.

ČE BI LJUBLJANA IZGUBILA MOSTOVE...

Ljubljani je vojna vihra povsem prizanesla, če izvzamemo vojaška skladišča, ki so bila oplenjena in zažgana v dneh razsula. Ohranjeni so ostali tudi mostovi v ljubljanski okolici. Če bi se jugoslovanska vojska umakala redno po ljubljanski kotlini, bi nedvomno ne prizanesla tudi tem mostovom. Marsikje so razstreljevali mostove brez vsakega načrta in čutili bi se ne smeli, če bi minirali tudi ljubljanske mostove. Ti mostovi sicer premoščajo tako ozke reke, kakršne so moderni armadi le malenkostna ovira. Mesto samo bi pa bilo ohromljeno, če bi ga rezali na več delov Ljubljana. Gruberjev prekop in Gradaščica. Samo Ljubljano premošča v mestu 10 mostov. Gradaščica ima 7 mostov (večini so tudi začasni mostiči). Najslabše premoščen je pa Gruberjev prekop, ki ima samo 3 mostove, če ne upoštevamo mostu ob koncu Strelške ulice, ker še ni gotov. Manjši pomen imajo mostovi Malega grabna, le eden, na koncu Opekarske ceste, je primeren za vozovni promet z večjo obremenitvijo. K tem mostovom bi bilo treba pristeti še nekaj železnih, tako sta na primer na dolenski progah med dolenskim in glavnim kolodvorom dva mostova.

MOSTOV NI NIKDAR PREVEČ

Čim več mostov drži čez reke v mestu, tem krajše so poti med posameznimi okraji in promet se lažje razvija. Ljubljana je zdaj že precej gosto premoščena; v enem primeru govorimo že o mostovju, o mostovjih na Marjitem trgu. Tu v resnici niso preveč 3 mostovi, čeprav bi tudi en sam, dovolj širok most lahko prav dobro služil svojemu namenu. Med trmami in čevljarstvom je precejšen razdalja in če nekaj časa se kaže potreba po mostu za osebni promet, bodisi pri Gruberjevem stopnišču (ta most bo še bolj potreben, ko bo Suhičeva ulica zvezana z Zvezdo) ali med Dvornim trgov in Cankarjevim nabrežjem. Resno računajo z novim mostom v bližini mostu med Vodnikovim trgov in Sv. Petra nasipom in je zato tudi nova trdnica razdeljena na dve poslopji. V prihodnosti se bo kazala tudi vedno bolj potreba po mostu med Poljanskim nasipom — pri mestnih stanovanjskih hišah — in Sv. Petra nasipom. Že pred leti so nekateri dokazovali, da bi bilo treba Ljubljano premoščiti z večjim mostom za vozovni promet pri ustju Malega grabna, tako da bi bilo Trnovo zvezano z Ljansko cesto. Pričakovati smemo, da bo Ljubljana dobila te mostove prej ali slej.

BOJ ZA MOSTIČ POD GOLOVCEM

Most ob koncu Strelške ulice je zdaj v glavnem že končan. Končan je pa tudi boj za ta mostič. Naselbina pod Golovcem, ki se je zadnja leta začela širiti tudi na pobočje gozdnatega Golovca, je že dolgo potrebovala še eno zvezo z mestom, neposredno med Hradskega cesto in Strelško ulico. Prebivalci so se zavzemali dolga leta za novi most, ki jim ga je občina tudi obljubila. Od obljub do dejanja je pa pogosto dolga pot. Že nekaj let je bil odobren kredit, vendar so se pojavljali neprestano kakšni zadržki. Nekaj časa je celo kazalo, da bodo načrti odloženi enkrat za vselej, zlasti se, ker se je nekaterim zdelo, da most ni tako nujno potreben. Težave so bile tudi zaradi tega, ker pot do novega mostu na desnem bregu prekopa drži čez železnico. Zato je imela še železniška uprava besedo.

JESENI SO ZAČELI

Delo pa je vendar bilo razpisano in prevzelo ga je podjetje inž. A. Umek iz Ljubljane. Delati so začeli v začetku septembra. Čeprav je most namenjen samo za osebni promet, je vendar precej velik. Premostitev z železno konstrukcijo bi bila preprostejša, a doba železnih mostov se je že preživela. Betonski mostovi so mnogo bolj vzdržljivi in vzdrževalni stroški ne pridejo niti v poštev, medtem ko je treba železne konstrukcije na prostem stalno skrbno varovati pred rjo. To omenjamo samo mimogrede, ker so se nekateri vpraševali, zakaj se niso odločili za železni most, češ delo bi bilo mnogo prej končano, ker bi bilo treba betonirati samo temelje.

BETONSKI OBOK Z RAZPETINO 35 m
Konstrukcija novega mostu je eleganten betonski obok z razpetino 35 m. Most je projektiral inž. Pogačnik. — Delo je bilo v tehničnem pogledu dovolj zanimivo, čeprav ne posebnost. Vprašanje zase je bila postavitev opaža v zelo globoki strugi. To se pravi, da so morali premostiti prekop z leseno konstrukcijo, ki je nosila opaž za beton. Nosilne stebre so postavili na dno struge. Voda je tam precej deroča, tik nad zapornico. Lesene opore so morale biti postavljene trdno, da jih ni voda izpodnesla. Opaž za betonski lok je moral biti zelo natančen. Ta dela so bila zelo zamudna. S temelji ni bilo posebnih težav. Kopati ni bilo treba posebno globoko, ker je ob prekopu plast trdnega škrlja. Pozimi je

delo moralo počivati dva meseca in pol. V začetku aprila, preden se je začela vojna, so beton razpožili in hkrati je komisija pregledala konstrukcijo ter ugotovila, da je bilo posodanje pravilno.

DELO BI BILLO ŽE GOTOVO

Zdaj bi bilo lahko gotovo že vse delo, če bi ne nastopile nekatere nepričakovane ovire. Razen betonskih del je bilo precej dela tudi s kamnitimi zidovjem. Betonska konstrukcija premošča le strugo tik nad obrežnimi opornimi zidovjem, med peto oboko in bregom je pa bilo treba napolniti praznino do cestne višine z visokim nasipom nad brežino in sezidati trdno zidovje. Na levem bregu je kamnitni zid med obokom dolg 5,5 m, na desnem pa celo 11 m. Desni breg je za 10 stopinj višji od levega, zato so morali tam položiti še stopnice. Širina mostnega hodnika znaša 3 m; most ima torej širino enosmernega cestišča. Ni še zbetoniran in asfaltiran tlak in ne postavljena ograja, ki je iz litega železa. Delo zdaj zadržuje pomanjkanje cementa. Težave so bile tudi z ograjo, ki je bila narejena v livnici v št. Vidu že pred vojno in je je polovica že v Ljubljani. Drugo polovico pričakujejo zdaj po uspešnem posredovanju, da bi dovolili uvoz.

Dela so bila prevzeta, ko so bile še mnogo nižje cene, zato pač stroški presegajo prvotni proračun. Proračun znaša okrog 450.000 din.

Inseriraj v »Slov. Narodu«

DNEVNE VESTI

Našim naročnikom

Ker je izhajal »Slovenski Narod« nekaj časa samo na dveh straneh, smo znižali naročnino od 14 na 10 din. Zdaj izhaja naš list zopet redno na 4 straneh in zato bo znašala naročnina od 1. junija zopet 14 din mesečno. Opozorjamo na to naše cenjene naročnike in jih prosimo, da nam ostanejo zvesti, obenem pa, da priporočijo »Slovenski Narod« še svojim prijateljem in znancem.

★

— Končno smo le dobili lepo vreme! Po predsončni nevihti in večerajšnjem močnem vetru se je nebo zjasnilo in končno smo dobili lepo vreme. Upajmo, da se to pot ne bo tako hitro poslovido od nas, in kor se je v letošnji pomladi že nekajkrat, ko nam je komaj malo posijalo sonce, pa je že zopet začelo deževati. V ponedeljek je bil mlaj in če smemo dati kaj na vpliv lune na vreme, utegne ostati vreme stanovitno, lepo. Po mlaju sta namreč odločilna četrti in peti dan. Danes, ko imamo krasno pomladno vreme, je četrti dan po mlaju in tako lahko vsaj upamo, da se nas bo slednjič nebo usmilo in nam naklonilo vsaj nekaj dni solnca in toplote, katerih je narava že tako nujno potrebna. Pa tudi ljudje se ne bomo pritoževali, če se bomo lahko po dolgem deževju in hladnem vremenu malo solnčili.

— Umrlj so v Gorici kmečka posestnika Jakob Stanta v starosti 77 let in Jakob Palič v starosti 73 let, 40letna Lucija Klobučarjeva in 37letna Ana Serženka.

* Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, sporoča vsem tistim, ki so pribežali na ozemlje Ljubljanske pokrajine, da se morajo zaradi brezposelnostne pomoči in zaposlitve do vstega 5. junija prijaviti Borzi dela v Ljubljani, Delavski dom.

— Živinske krme bo letos manj. Na travnikih na ljubljanskem polju in v Mestnem logu je trava že precej visoka, vendar zaradi dolgega deževja ni najlepša. Verjetno je, da se bo popravila če ostane lepo sončno vreme, kar bi bilo tudi prav. Letos so v ljubljanski okolici preorali in obdelali veliko ledine, zato je travnikov precej manj in bo zaradi tega tudi živinska krma dražja, saj celo lansko seno prodajajo po 2 din pa tudi po 2,50 din kg.

* Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, prosi vsa podjetja in zasebnike, ki bi potrebovali kakršno koli delovno moč, da to nemudoma sporočijo Borzi dela v Ljubljani, Delavski dom.

Iz Ljubljane

—lj Generacija slovenskih najmlajših umetnikov, ki razstavlja pri Bati, se je pri vsej skromnosti tako dostojno predstavila, da je doživela pri najširšem občinstvu popolno priznanje. Naše umetnost ljubice občinstvo se je naveličalo dosedanjih metod, pa je pričelo gledati z lastnimi očmi, zato poseba razstavo v dosedaj še ne doseženem številu. Pomembna razstava, ki s prvimi koraki da slutiti prelom in preusmeritev k domačim virom, ostane odprta le še ta teden. Razstavljajo Dolganova, Jaklič, Strekelj, Perko in France Kralj. Vstopnine ni, obisk te razstave vsem najtopleje priporočamo.

— Včeraj je bilo na trgu precej jaje. Tržno nadzorstvo je poskrbelo, da je bilo včeraj napravljen precej jaje po zmerni ceni. 6 kosov za 10 din. Gospodinj so zelo posegale po blagu, ki je bilo zato kmalu razprodano. Značilno je, da so potem, ko je tržno nadzorstvo razprodalo jajca, začele jajca prodajati tudi nekatere prodajalke, ki prej bodisi niso hotele prodajati ali pa niso imele blaga. Skušale so jajca prodajati dražje kakor jih je tržno nadzorstvo.

lj Mrakovo gledališče nastopi! Opozorjamo na krstno predstavo najnovejše Mrakove tragedije »Sinovi starega Rimljana«, ki bo v četrtek 5. junija ob pol 20. zvečer v Franciškanski dvorani. Kot vsa svoja dela je tudi najnovejša zrežiral avtor sam, ki nastopi tudi v glavni vlogi.

—lj Zopet smo imeli promenadni koncert. Toliko lepih promenadnih koncertov Ljubljana ni imela še nikdar kakor jih ima zadnje čase. Posebno lepo presenečenje nam je pripravila snod godba armadnega poveljstva s koncertom v Trubarjevem parku. Že sonce samo je izvabilo mnogo ljudi v Tivoli, tem večja množica se je pa zbrala v glavnem drevoredu zaradi koncerta. Ljudje so zbrano poslušali izbrano godbo in nagradili so godbenike večkrat z močnim aplavzom.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Zanimiva in zabavna ljubavna zgodba
LEPA SUZY
Gilbert Gil, Michele Morgan, Georges Lannes, (Slovenskimi napisi.)
KINO MATICA, telefon 22-41.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Ob 16., 19. in 21. uri
Danes poslednjič!
MADAME BUTTERFLY
Maria Cebotari, Fosco Giachetti
Jutri cirkuška atrakcija
Trije vragi

Predstave ob 16., 19. in 21. uri!
Film globoke in ganljive vsebine
ZA OTROKOVO SREČO
Film je opremljen s hrvaškimi besedilom
Kino Union Tel. 22-21
Danes zadnjikrat

—lj Tudi v Sibiriji kmetujejo. V mestni koloniji v tako zvani Sibiriji ob Cesti dveh cesarjev seveda nikoli ni bilo blagostanja, prebivalci pa prej zaradi izredno nizkih cen zelenjave in krompirja po večini niso čutili potrebe, da bi pridelovali živež doma. Nekateri so si sicer uredili vrtnice in jih obdelovali že prej. Zdaj so se pa tudi drugi zganili. Prej je bil med vrstama barak velik in širok prostor, kjer se je igralo več sto otrok ali pa so zvečer posedali odrasli. Ta prostor so stanovalci barak na mah spremenili v skrbno obdelane vrtove in njive, ki bodo dale jeseni znaten pridelek krompirja in fižola, že zdaj pa dajejo solato in drugo sočivje. Novi vrtnarji so tako pridno na delu, da so celo pozabili na kupe smeti, ki jih sproti odvažajo v Mestni log mestni smetarji, ki so jih prej redno razgrebli stikajoč za starim železjem.

—lj Pokojnine. Pokojnine za mesec junij 1941 bo pošta Ljubljana 1 dostavljala v ponedeljek dne 2. junija 41. Upokojenci se naprošajo, da počakajo pismonoše v svojih stanovanjih.

—lj Tivolski park s pestrimi nasadi, ki so ravno zdaj v najlepšem razvoju, obdružuje vsak gost, ki pride v Ljubljano. Zdaj imamo v Ljubljani vse polno ljudi iz drugih krajev, in kdor le utegne, krene po Aleksandrovi cesti v park. Vsakdo pa se čudi Ljubljancem, da trpe, da je vhod v park na obeh straneh železniške proge zasajen z drevesi (topoli), ki jih grših — vsaj za park — menda ni in ki nimajo druge naloge, kakor da so vsakomur napoti. Najgrša so tista drevesa, ki rasto pod kostanj. Ljudje iz drugih krajev opazijo te hibe takoj, imajo pa tudi lastno sodbo in okus.

—lj »Trije vragi«, film francoske filmske produkcije v režiji Nikole Farkasa, nam predstavlja življenjsko pot treh akrobatov-umetnikov (Jean Gabin, Annabella in Fernand Gravey), ki jih je delo na trapezu združilo v tesno vez tovarštva, porajajoča se ljubezen pa jih napravi za neprijatelje. Od tedaj niso več trije tovariši, ostanejo le še dva medica in ena žena. Njihovo življenje in njihovo vzajemno delo na vrvi je uničeno; strah in trepet vzemirja nekdajne tovariše. Jean Gabin je umetnik močne in dojemljive narave, pa tudi partnerica, lepa in ljubka Annabella, je filmska umetnica velikega formata. Film predvaja kino Sloga ter bo prav gotovo navdušil vse ljubljansko občinstvo.

—lj Zagarji drv imajo precej dela. Dovolj drv v Ljubljano iz vasi pod Krimom, od Velikih Lašč in iz Polhovega Gradca se je zadnje dni povečal, vendar imajo Ljubljanci še vedno skrb za kurjavo, ker primanjkuje premoga. Slišijo se tolažilne besede, da bo drv dovolj na razpolago, vendar se ljudje iz previdnosti rajši zalagajo z večjimi količinami drv, ki jih pa seveda

plačujejo precej drago. Drvinski odtok je še večkrat gospodinj tekoče po cestah na vozniški z drvmi, s katerimi se spotoma pogajajo za ceno. Vzame jih seveda tisti, ki lahko bolje plača. Zaradi večjega dovoza drv so prišli spet do dela tudi lastniki malih cirkularnih žag, ki so prej po cele dneve čakali na zaposlitev, bodisi doma ali pa na Gradnem nabrežju.

—lj Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, prosi starše, ki bi potrebovali za nadzorovanje in vzgojo otrok vzgojitelja ali vzgojiteljico, da sporočijo svoj naslov pisarni, Franciškanska ul. 6-I.

—lj Ljubljana je zdaj, ko so znova zaprti zatvornice, skozi mesto spet čisto mizna. Na njenem dnu se vidi spet vsa nesnaga, ki se zbira v koritu že vsa leta, odkar so se pričela regulacijska dela. Na dnu korita vidiš razne obroke koles, razbite lonce, ubite mačke, pse itd. Korito čistijo zlasti okrog Sv. Jakoba in Trnovega sproti otroci, ki broditjo po strugi, potrebn pa bi bilo, da bi ga temeljiteje očistili zato poklicani mestni delavci.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice bo imel prvi ob pol 8. važno pevsko vajo. Nujno je potrebna udeležba vseh članic in članov. — Odbor.

—lj Zadržane brivceve in frizerjeve v Ljubljani obvešča cenj. občinstvo, da bodo brivsko-frizerski lokali na binkoštno nedeljo dopolnili od pol 8. do 12. ure odprti, na binkoštni ponedeljek pa ves dan zaprti. — Uprava združenja. 288n

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 19.30 uri
Petek, 30. maja: ob 15.: Sesto nadstropje. Izven. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah od 14 din navzdol.
Sobota, 31. maja: ob 19.30: Bog z vami, mlada leta! Premiera. Red. Premierski.
Nedelja, 1. junija: ob 19.30: Komedijski zmešnjav. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Izrez iz sodobnega življenja nudi Gehrijeva igra »Sesto nadstropje«, ki ponazorjuje življenje kompleksa ljudi, stanujočega v šestem nadstropju majhnega pariškega hotela. Izvrsno orisane osebe in njihove usode, so podane v devetih slikah. V igri se družijo veselje in resni prizori. Opozorjamo na uprizoritev, ki bo kot ljudska predstava danes v petek 30. t. m. ob 15. Veljajo globoko znižane cene od 14 din navzdol.

Oxilio in Camasio »Bog z vami, mlada leta!« (»Addio, giovinezza!«) Ljubezniva tridejanka, ki pokaže izrez iz življenja mlade študenta v Turinu, njegovo ljubezensko zgodbo in okolje, v kateri se dogaja. Igra je pisana s pristno italijansko lahkočnostjo in dobršno mero humorja in čustvenosti. Igrali bodo Levarjeva, Mira Danilova, Gabrijelčičeva, Rakarjeva, P. Juvanova, Slavčeva, Kralj, Sever, Drenovec, Gregorin, Tiran in Milčinski. Režiser prof. Sest. Opozorjamo na premiero, ki bo v soboto 31. t. m. ob 19.30 za red. Premierski.

OPERA

Začetek ob 19.30 uri
Petek, 30. maja: ob 19.: Rusalka. Izven. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah od 24 din navzdol.
Sobota, 31. maja: ob 19.: Baletni večer. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 1. junija: ob 15.: Princiska in znanj. Mladinska opereta. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 19.: Figarova svatba. Izven. Znižane cene.
Drugi v petek 30. t. m. ob 19. bodo peli čarobno Dvorakovo delo »Rusalka«, eno izmed najsvetlejših oper svetovne literature, polno čustvene topline in pesniških lepot. V blestečih melodijah vibrira ves mik slovanskega bajeslovja, čar narave in tajnih podzemskih sil. V naslovni partiji bo nastopila Heybalova. Sodelovali bodo Franci, Kogejeva, Laboševa, Lupša, Sladoljev, Rakovec in Barbičeva. Režiser C. Debevec, dirigent N. Stritof. Opozorjamo, da je predstava ljudska in da velja, jo izredno znižane cene od 26 din navzdol.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— Din

MOTNJE V CREVESJU
neredno stolico, krče, slabosti
in drugo Vam prežene uživanje

»AMBROZEVE MEDICE«
ki jo pristno dobite le v ME-DARNI, Ljubljana, Židovska ulica 6. 26. T

OGLASUJ

»Slov. Narodu«

KROGLE ZA BALINANJE
naprodaj v gostilni Bergant,
Trnovo. 940

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Zapustil nas je za vedno v 77. letu svoje starosti naš dohri, ljubljani soprog, oče, ded in tast, gospod

Ciril Pirc

častni meščan in dolgoletni župan kranjski

Predragega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v soboto, dne 31. t. m. ob ½ 4. uri popoldne iz kapelice Sv. Nikolaja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA-KRANJ, dne 29. maja 1941.

Rodbine: PIRC, SIRC, KERN

UPRAVNI ODBOR TISKARNE »SAVE D. D.« v Kranju sporoča žalostno vest, da je dne 29. maja t. l. umrl v Ljubljani naš ustanovitelj in dolgoletni predsednik, gospod

Ciril Pirc

dolgoletni župan mesta Kranja

Pogreb bo v soboto, dne 31. maja t. l. ob ½ 4. uri z Zal, iz kapelice Sv. Nikolaja, na pokopališče pri Sv. Križu.
Ohranili mu bomo časten spomin.

KRANJ, dne 29. maja 1941.

Morje — neusahljiv vir dalmatinskega bogastva

Morje je donosen vir, ki ne bo nikdar usahnil

V pričakovanju, da bodo raziskavanja dala osnovo za dokaz, da so najdišča zlata na vzhodni obali Jadrana, objavlja šibeniški poročevalec turinskega lista »La Stampa« pregled o ribištvu in o ribarski industriji v tem predelu, viru blagostanja v novih dalmatinskih pokrajinah.

Ali je zlato v Dalmaciji? se vprašuje poročevalec. Temu vprašanju se bo namrečnil marsikdo, ki je videl revščino večine prebivalstva in obupno krasko skalovje. Vendar pripoveduje že Plinij, da so v času Nerona pridobivali v Dalmaciji po 50 libar (rimski teža) na dan in sicer brez vsakršnih težav, ker se je nahajalo na površju zemlje. Tudi Marcijal govori o »Auriferæ terræ« (o zemlji, ki daje zlato). Slednjič obstaja v Rimu od nekdaj rek: blesteč kakor dalmatinsko zlato.

Medtem, dokler se vprašanje o nahajališčih zlata v Dalmaciji ne pojasni, pa je treba upoštevati važnost ribiške obrti v Dalmaciji in ribarske industrije, ki predstavlja nedvomno vir bogastva za Dalmacijo. Morje je donosen vir, ki ne bo nikdar usahnil. Bausit, premog, železo, celo cementni kamen, ki ga je v Dalmaciji v izobilju, bodo zmanjkali v teku vekov, ribe pa — vsaj sedaj — ne dajejo nobenega znaka, da bi popuščale v množenju, niti ne težnje, da bi spremenile svojo selitveno smer. Na ribe se torej lahko zanašamo

prav gotovo, bodisi v pogledu hranila bodisi v industrijskem smislu.

Tudi bivša Jugoslavija, četudi je bila počasna v izkoriščevanju tega vira, ni zanemarjala ribarstva. Mnogo jadrnic in motornih čolnov, last zasebnikov ali zadrug, je črpalo znaten dohodek iz obalnega ribištva, vendar so živeli ribiči v revščini, ker je vsem ribarskim industrijam manjkalo splošno razumno vodstvo. Glavni dohodek dalmatinskega ribištva prinašajo sardele, sardoni, sardelice, skuše, tuni, palamidi in luksuzne ribe.

Sardel ni treba posebej predstavljati. Znae so na vseh mizah, revnih in bogatih, ker so zelo okusne. Vzdržijo mnogo časa, če jih shranimo nesoljene v sodih ali pa konzervirane v olju kot sardine. Tudi sardoni imajo ista svojstva. Sardine in sardoni so selilne ribe, ki so vedno pošiljali močne procesije v Jadran, kjer sicer ni zanje tako obilna hrana, kakor na alžirskih, tunijskih in portugalskih obalah ali pa v Biskajskem zalivu, vendar izvrstna. Kakršni koli naj si bo razlog, dejstvo je, da se sardele in sardoni nahajajo v izobilju ob dalmatinski obali.

Ni lahko določiti količine teh rib ob vzhodni jadranski obali, vendar naj zadoštuje dejstvo, da je ena sama trdnjava v Trstu uvozila vsako leto za 100 vagonov, ne da bi se pri tem upoštevali otoki, ki ob-

dajajo Zader. Bivša Jugoslavija je izkuzovala letno okroglo 700 do 800 vagonov uvoženih sardel in sardonov. Za otoki okoli Zadra so najboljše točke za ribji lov med Visom in Boko Kotorsko.

Tuni, ki ga love na različne načine v Jadranu, je izredno dobra in okusna riba, bodisi sveže pripravljena ali pa konzervirana. Tun se dobi skoro na vseh točkah dalmatinske obale, v vseh velikostih, od prav majhnih do velikih po 7 do 8 metrov. Preproste ribe vobče, ki so namenjene za splošen konzum, lovijo večinoma z druge in industrije. Kdor pa nima sredstev ali je rad svoboden, se bavi s lovom finih, boljših rib, n. pr. barbonov, brancinov itd. Tudi teh finjših rib je tako v izobilju, da lahko zadoštujejo profesionalnim in diletantskim ribičem.

V nadaljnjem poročilu opisuje poročevalec različne finjšie ribe in način njih lovljenja ter zaključuje z opisom, kako se nekatere ribe love s kopjem, posebno prav veliki brancini, ki so tako prebrisani, da se izogibljajo trnku in mreži in morejo celo pojesti s trnka vso vabo, ne da bi se dali uloviti.

Ni dvoma, da bo ta panoga za ljudsko prehrano še večjega pomena, ker ji bo vlada gotovo naklonila svojo izdatno podporo, kakor je to storila tudi že v vseh panogah, ki služijo dobrobiti prebivalstva.

Ciril Pirc

Ljubljana, 30. maja. Včeraj je v Ljubljani umrl bivši župan Kranja G. Ciril Pirc v 77. letu starosti. Vest o smrti tega plemenitega moža je pretresla vse številne njegove prijatelje in znance, pa tudi prebivalce Kranja, saj je bilo pokojnikovo ime v tesni zvezi z ogromnim napredkom Kranja v zadnjih desetletjih.

Ciril Pirc, bivši kranjski župan. — Ciril Pirc, il fu Sindaco di Kranj.

Pokojni Ciril Pirc je bil rojen 17. februarja 1865 v Kranju. Izhajal je iz stare ugledne kranjske trgovske rodbine. Že njegov oče Matej je bil vnet rodoljub, prvi predsednik Narodne čitalnice in kranjski župan. Gimnazijo je njegov sin Ciril študiral v Kranju in v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1884. Na Dunaju je absolviriral pravno fakulteto. Zaradi očetove in bratove smrti pa je moral le prevzeti domačijo. Posvetil se je domačemu gospodarstvu, še bolj pa narodnemu delu. Številna narodna društva so ga imenovala za častnega člana in kranjska občina za častnega meščana.

Javno delo pokojnega Cirila Pirca sega daleč nazaj v dobo ljudskih taborov. Oral je ledino na marsikaterem področju in je dvigal zavest kranjskega meščanstva. Posebno važno in plodno je bilo njegovo delo na gospodarskem področju. Občinski odbornik je bil nad 45 let in od 1919 na čelu kranjske občine. V nekdanjem deželnem zboru je zastopal kranjsko-slovensko volilni okraj od leta 1901 do 1913. Neprecenljive zasluge si je pridobil v bojih za napravo vodovoda v Kranju in v okolici. Kakor nihče drugi pred njim je poznal potrebe mesta Kranja in vse nujne zahteve meščanov in prebivalstva so imele v županu Cirilu Pircu najboljše moža. Užival je polno zaupanje in spoštovanje in je ob složnem nastopanju občinskega odbora uresničil svoje najvažnejše načrte.

Že kot občinski odbornik je pridobil Kranju vrnitev stare gimnazije, ki se je leta 1894 otvorila in izpopolnila v višjo gimnazijo. Odločno se je potegoval za zgraditev velikega mostu čez Savo in se boril za gradnjo tržiške železnice. V območje kranjske občine je pritegnil Gašpet in Goranjo Savo, kjer se je naselila velika tekstilna industrija, od katere so živeli tisoči domačinov. Skrbel je za modernizacijo mesta in cest. V zadnjem desetletju svojega občinskega delovanja je dosegel, da se je ustanovila v Kranju tekstilna šola in da se je zgradilo kopališče. Povsod, kjer je šlo za blagor javnosti, je bil na delu, vsi, tudi politični nasprotniki, so ga spoštovali, kajti v političnem življenju je bil strogo objektivni. Kot zastopnik mesta Kranja pa ni poznal razlik med strankami in je vsakemu ustregel, če je le mogel. Župansko mesto je smatral za častno. Njegovo delo in njegove zasluge so mu priznali ob mnogih prilikah tudi nasprotniki. Leta 1932 je bil izvoljen v bivši banovinski svet.

Ob smrti Cirila Pirca se vsa slovenska javnost zaveda, da je izgubila moža, ki je vse svoje življenje delal za javni blagor, in to plemenito in nesebično. Slava njegovemu spominu! Ugledni Pirčevi rodbini ob težkem udarcu naše najkrajnjejša sožalje!

Sadite čim več zelja!

Obeta se zopet zelo velik izvoz našega kislega zelja v Trst — Zeljarji bodo kupovali več zeljnatih glav kakor doslej

Ljubljana, 30. maja. Ljubljansko kisljo zelje je slovelo že pred vojno daleč po svetu. Trst je bil izvozna luka za naše zelje, ki so ga pridelovali za izvoz predvsem Trnovčani. Zeljarstvo v Trstovem ima lepo tradicijo in še tem bolj se je razvilo, ko so zelje izvažali tudi v daljni svet ter ga niso pripravljali le za konzum v sami Ljubljani. Trnovsko zeljarstvo je bilo tako dobro razvito, da ni propadlo, ko so prišla leta zastoja. V povojnih letih izvoza v Trst ni bilo več in trnovski zeljarji so se morali zadovoljiti predvsem s samim ljubljanskim trgom.

V zadnjih letih pa dovažajo na naš trg tudi mnogo zelja s Posavja. Trnovo nima več monopola za zeljarstvo. Stari obrtniki, ki so pred vojno izdelovali na vagon kislga zelja, obratujejo v sezoni, jeseni, v mnogo manjšem obsegu. Sodarji izdelujejo tudi mnogo manjših sokovov za razpošiljanje zelja. Prejšnje čase je konjunktura za zeljarstvo zelo koristila tudi zelenjadarjem in kmetom. Zeljarji sami niso nikdar sami pridelovali dovolj zelja za pridelavo in so ga vedno dokupovali. Čim večje je bilo povpraševanje po zeljnatih glavah, tem dražje so bile in tem več denarja je prišlo v Trnovo, v to ljubljansko predmestje, ki že dolgo živi predvsem od zelenjadarstva. Zeljnate glave so pa lahko dobro prodajali tudi pridelovalci v drugih krajih, ker jih Trnovo samo ni pridelovalo dovolj za veliko porabo zeljarjev.

Ze nekaj let so pridelovalci zelja zelo težko našli odjemalce za svoj pridelek.

Tudi ob slabih letinah je bil trg vedno zelo dobro založen z zeljnatimi glavami, a kupcev je bilo malo. Zeljarji so kupovali le najljepše blago, a niso ga mogli dobro plačevati, ker je kisljo zeljo izgubilo ceno. Nekaj časa je bilo izvrstno kisljo zelje na prodaj celo po 2,5 din kg. Se zdaj, ko je precej boljše kupčija s kislim zeljem ter ga je že precej razprodano, je najboljšje trnovsko zelje po 4 do 5 din kg. Zaradi tega marsikomu ni kazalo saditi zelja. Upravičena je bojazen, da bi zelenjadarji in kmetje sadili tudi letos manj zelja, če bi jih ne opozorili, da se jeseni obeta precej boljše kupčija z zeljem kakor prejšnja leta.

Zdaj je še čas, da izpodbudimo ljudi; naj sade čim več zelja. Sade ga naj več tudi kmetje, ne le zelenjadarji. Posebno dobra zemlja za pridelovanje zelja je na Barju. Ze nekaj let pridelujejo na Barju zelo uspešno več vrst kapusnic. Pri barjanski šoli pridelujejo vedno dovolj dobrih sadik, tako da se pridelovalci lahko zalagajo s primernimi vrstami. Trnovski zelenjadarji sodijo, da bo Trst že letos postal naš največje tržišče za kisljo zelje ter da bodo lahko pripravili mnogo več zelja kakor prejšnje čase. To da nekateri se boje, da ne bodo mogli nakupiti dovolj zeljnatih glav. Vendar kaže, da bo tudi pridelki zelja letos večji kakor prejšnja leta, ker zelja precej sade tudi številni meščani za svojo porabo. Vsekakor je pa potrebno opozarjati ljudi, dokler je še čas, naj sade več zelja.

ga primerjalnega študija novih južnoafriških jezikov. Posebno pomembna pridobitev na tem področju je bila najdba misijonarja Krapfa, ki je v vzhodni Afriki našel več rokopisov v jeziku suahili. To je bilo pred 100 leti. Rokopisi so bili pisani z arabskimi pismenkami, prepis pa je oskrbel misijonar Krapf, ki je objavil tudi še danes dragocen slovar suahilskega jezika.

Več let so bili ti rokopisi shranjeni v knjižnici nemške orientalske družbe v Halle. Objavil jih je naposled R. Büttner, ki je prvi poučeval suahiliščino v seminarju za orientalske jezike na univerzi v Berlinu. Med modernjšimi raziskovalci afriških jezikov je treba omeniti Roberta Lepsius, ki je v Nemčiji ustanovil egiptski muzej in je tudi ustanovitelj berlinske fakultete egiptologije.

Plemenita oporoka

Švedski industrialec Adolf Lindgreen, ki je pred dnevi umrl, je bil vedno ponosen na to, da je iz nič nekaj postal. V svoji oporoki je napisal, da je s napornim delom in s pomočjo srečnih okoliščin iz nič postal bogat človek. V svojem življenju je bil vedno prepričan, da se izpridiijo in postanejo nesrečni s svojci vred vsi ti, ki si pridobijo mnogo denarja brez velikega napora.

Zaradi tega je Lindgreen zapustil svojim sinovom samo toliko denarja, kolikor ga potrebujejo za ustvaritev trdne ekstenze. Ostanek premoženja, to je okrog 6.000.000 švedskih kron (30 milijonov lir) je pa zapustil pridnim mladeničem, ki morda zaradi neznanosti ne morejo doseči visokega cilja, za katerega so se izkazali sposobni. Nad 2 milijona kron je pa zapustil zavodom in ustanovam, ki hočejo reformirati po higienskih in gospodarskih načelih poljedelsko delo.

Trojčke iz Apuanije

Trojčke, znane v Italiji kot trojčke iz Apuanie, so te dni dopolnile leto dni. Žena mehanika Lorenzinja je rodila trojčke in sicer tri deklice, ki so dobile pri kratu imena Marija, Pija in Gabrijela. Deklice so zdrave in čile in so v prvem letu izredno lepo uspevale. Prve mesece so preživele pod nadzorstvom zdravnikov v bolnici, zdaj so pa v popolni oskrbi matere. Njih oče Peter Lorenzini pa se nahaja kot mehanik v ozemlju, ki so ga sasede italijanske čete. Ob prvem rojstnem dnevu so trojčke počastili predstavniki mesta in zastopnice ženskega Fašija, ki so deklicam prinesle lepa darila.

Stroj za meteorološke napovedi

Pred nekaj leti so prišli v promet v Stockholmu instrumenti, s katerimi se avtomatično zaznavajo vremenske napovedi. Aparat se lahko priključi vsakemu telefonskemu aparatu in mestu in odgovori s pomočjo plošče na pozive telefonskih abonentov. Tako meteorološka služba se je uveljavila tudi na Norveškem in sicer z velikim uspehom, kajti registrirali so do 20.000 pozivov dnevno.

Igra iz življenja visokošolcev:

Delo italijanskih dramatikov Camasia in Oxilia »Bog z vami, mlada leta!«

Ljubljana, 30. maja. Dela italijanskih avtorjev so dosegla doslej na našem odru vselej veliko odobravanja in se razveseljevala dobrega občika. Da je temu res tako, vidimo, če se spomnimo vzporeditev: »Sluga dveh gospodov«, »Rdeče rože«, »Trideset sekund ljubezni« in »Zaprta vrata«. Prav gotovo so imele te igre uspeh zaradi posrečene izbire snovi, načina, kako so jo obravnavale, odrske tehnike in seveda, — ne nazadnje, zaradi učinkovite interpretacije. Te igre vsebujejo tiste odrske vrline, ki so za občinstvo dojemljive: bodisi dramatično, bodisi vedrost in humor, predvsem pa temperament, za katerega smo dovzetni.

L'attrice Annita Levar. — Gledališka igralka Ančka Levarjeva.

Prihodnje delo na sporedu naše Drame bo Camasijeva in Oxilijeva veseligrta: »Bog z vami, mlada leta!« Ze sam naslov da slutiti snov, te resnično ljubeznive, srčkano lahкотne igre, ki ni brez čustvenosti. Avtorja sta imela posrečen prijem: izbrala sta si eno izmed tistih snovi, ki pri občinstvu nikoli ne odpove: študentsko življenje. Kateri gledalec ne bi z vedrim in hkratu nekoliko ganjenim smehljajem sodoživljal življenje mladeži okrog dvajsetih let in se hkrati ne spominjal podobnih veselih in otočnih lastnih doživljanj? Kdo jih nima? Spominov na razigrana študentska leta z njihovimi norčijami pustil ženo na pragu, sam je pa vstopil in priključil na hodniku.

L'attore Emilio Kralj. — Gledališki igralec Emil Kralj.

Najprej sta odšla v jedilnico, kjer je Romain odločil bodalce in trioglati klobuk. Jeanne je odprla buffet in vzela iz njega krožniček in pribor, potem je pa dejala: Gotovo ste lačni, saj pri obedu niste skoraj ničesar jedli. — Res je — je pripomnil Romain. — Ali se bo našlo kaj za pod zobe? Jeanne je vzela iz buffeta velik kos kruha, nekaj poznih breskev, dva grozda in košček sira. Na mizo je postavila steklenico vina. — To bo dokaj pičla večerja — je menil Romain smeje. Jeanne si ni mogla pomagati in tudi ona se je glasno zasmejala. — To je vse, je dejala še enkrat in postavila skromne dobrote na nepogrnjeno mizo. Začela sta jesti in oba sta čutila naravnost otroško radost. Vse nepričakovano jima je prinašalo veselje. Bila sta sama in tudi to se jima je zdelo prijetno. In vendar, ko sta z velikim tekom vse pospravila, sta začutila, kako ju je nenadoma obšla žalost. Veselje je ugasnilo v njunih očeh in smeh je zamrl na njunih ustih. Tesnoba ju je obšla in umolknila sta.

Skupni večerji ljubečih se bitij je moralo slediti še nekaj. Ker sta bila sama v okrilju noči pod skupno streho in ker sta bila mož in žena, ljubeča se... no torej.

Študij afriških jezikov v Nemčiji

Prve revije o jezikih afriških domačinov so bile objavljene v Nemčiji

V Nemčiji so študirali afriške jezike poseamezni jezikoslovci, še preden je Nemčija ustvarila svoj kolonialni imperij. Obilo gradiva so prinesli v Nemčijo nemški raziskovalci Afrike, zlasti Barth, Nachtigal in Schweinfurt. V tej dobi so v Nemčiji prvič proučevali več sto afriških jezikov na znanstven način. Prvi, ki je opozoril na sličnost jezikov, ki jih govori prebivalstvo Južne Afrike, je bil naravoslovec Lichtenstein, ustanovitelj zoološkega vrta v Berlinu. Filozof Bleek je dokazoval, kako je treba tudi pri afriških jezikih uporabljati Grimmove zakone o pretvarjanju glavov. Objavil je leta 1869 »Primerjalno slovnico južnoafriških jezikov«. Te jezike

je Lichtenstein imenoval s skupnim imenom »bantux« in tako se imenujejo še danes. Bantu pomeni ljudje. Kakor drugi jezikoslovci je tudi Nemec Bleek napisal svoje študije v angleščini, ker je tedaj vladalo prepričanje, da v Nemčiji ne bo zadostnega zanimanja za tako oddaljene jezike. Od tedaj izvira zmotno prepričanje, da so ustanovitelji študija afriških jezikov Angličji.

Prve revije o jezikih afriških domačinov so bile objavljene v Nemčiji in ne v Angliji. Leta 1876 je misijonar Endemann objavil svojo slovnico jezika »sotho«. Leta 1911 je k tej dodal slovar. Obe deli sta bili tako dobri, da sta postali podlaga vse-

— Tudi mene je to globoko ganilo, — je nadaljeval Romain. — Kaj hočemo — biti moramo pametni. Na tem se ne da nič spremeniti in če je našla Hermina v zakonu svojo srečo, nimava pravice presojeti jo sebično.

In dobrodušno je pripomnil: — Prepričan sem, da bo Hermina z Reneem tako srečna kakor Renee z njo. Saj sta naravnost ustvarjena drug za drugega.

Jeanne prvi hip ni vedela, kaj bi odgovorila. Teh besed nikakor ni pričakovala, bila je presenečena, ko je slišala, da je Romain simpatično izgovoril ime, o katerem je mislila, da mu je zoprno.

Romaina pa prav nič ni jezil njen molk. Skrbno jo je vodil po slabo razsvetljenem hodniku in pazil, da bi se ne spodtaknila ali stopila v blato, kajti čež dan je deževalo in tu pa tam so bile luže. Večer je bil pa krasen. Pihljala je iznad mornja topla sapa.

— Nikoli bi ne bil mislil, da bova nocoj hodila peš — je dejal Romain veselo. — Naprosil bi bil poveljnika posadke, da bi nama dal na razpolago čoln in lahko bi se vozila po pristanišču.

— Da, — je pritrdila Jeanne in žal ji je bilo, da se to ni zgodilo.

— Odločiva to na drugi večer, če vam bo prav, Jeanne.

— Odločite sami o tem, Romain, je odgovorila skromno.

Prišla sta do večnih vrat. Tu je pa Jeanne naenkrat zamolklo vzkliknila in se obenem zasmejala. — Ah, bože moj, Romain, pozabila sem vam povedati to. Nikakor se ne morem opravičiti, da sem bila tako lahkomišelnja.

— Kaj, lahkomišelnja? je vprašal mirno.

— Kar pomislite. Zaradi naše rodbinske svečanosti sem dala obema služkinjama do jutra prosto. Tako sva ostala čisto sama. Do jutra tu ne bo nikogar, ki bi nama mogel postreči.

Romain se ni mogel ubraniti smeha.

— No, draga moja Jeanne, si bova pa sama pomagala. Kaj je nama sploh potrebna postrežba? Ali ne moreva opraviti vsega tudi brez služkinj?

— Seveda, je odgovorila, — samo za vas bi morala skrbeti. Bolje bi bilo, če bi se bila zatekla h gostoljubju mojih roditeljev. — Potlej je pa pripomnila lokavo:

— Sicer imava pa še dovolj časa, da se lahko vrneva k njima, če želite.

— Ne, ne — je odgovoril Romain — nekoliko utrujen sem po današnjem dnevu. To pot imava že za seboj in nobene potrebe ne vidim, da bi se vračala tja.

In vtaknil je ključ v ključavnico na dvorišče vseh vrat. Ker je bila tema kakor v kozjem rogu, je prižgal vžgalico in posvetil ženi na pot.

To je bila čisto majhna vsakdanja pustolovščina, toda obema je prinesla izredno veselje. Kar čolnarja sta se zabavala pri tem. Romain je

Blodna ljubezen

Roman

In s temi besedami, ki so jih spremili poljubi, je osušila krasne črne Jeanne oči, da se je pomirila in potolažila. Ko je pa napotil trenutek odhoda, ko je kočija z mladima zakonema že krenila proti kolodvoru, se je Hermina poslovila od Jeanne z zadnjim pogledom. Videla je, kako je objokani sestrični zaigral smehljaj okrog ust.

Družba je zadržala gospo de Queler na večer.

Stopila je iz hotela že bolj pomirjena in ko je sedla v kočijo, ki naj bi jo spremljala domov, ji je dejal potrpežljivo čakajoči Romain z glasom, kakršnega ni bila vajena iz njegovih ust:

— Jeanne, ali bi ne hoteli iti peš?

Vsa presenečena se je ozrla nanj.

— Seveda, zelo rada, če vas to veseli.

In tako sta krenila v temno noč kakor dva nezaključena zaljubljenca, ne da bi se zmenila za mimoidoče in govoreč samo o dogodkih minulega dne.

— Zelo vas je potrla Jeanne, da je Hermina odpotovala. Videl sem, kako ste plakali, je dejal Romain dobrodušno.

— Da, je pritrdila Jeanne, in ob spominu na to svežo bolelost se ji je stisnilo srce.